

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Інститут інноваційної та післядипломної освіти
Кафедра соціальної допомоги та практичної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи

(П.І.Б.)
2016 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Психофізіологія інструментальної детекції неправди

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти третій (доктор філософії)

Спеціальність 053 Психологія
(код і назва спеціальності (тей))

2016 рік

Розробники: Псядло Едуард Михайлович

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри соціальної допомоги та практичної психології

Протокол № 6 від "24" 05 2016 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Псядло Е.М.
(прізвище та ініціали)

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією (НМК) ІПО:

Протокол № 7 від "13" 06 2016 року

Голова НМК

(підпис)

Кременчуцька М. К.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Навчальна програма дисципліни “Психофізіологія інструментальної детекції неправди” складена відповідно до освітньо-професійної/освітньо-наукової програми підготовки «доктора філософії» спеціальності 053
Психологія

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методологія прикладної психофізіології в практиці досліджень із застосуванням поліграфа

Місце навчальної дисципліни в структурі освітнього процесу.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. «Психофізіологічні засади інструментальної діагностики».

Змістовий модуль 2. «Основи методології виконання психофізіологічних досліджень із застосуванням поліграфа».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: полягає в ознайомленні аспірантів з особливостями застосування методів прикладної психофізіології в практиці досліджень із застосуванням поліграфа

Завдання дисципліни: ознайомити аспірантів із особливостями проведення психофізіологічних досліджень із застосуванням поліграфа та принципами забезпечення відповідних організаційних умови проведення психофізіологічного дослідження, незалежно від змісту та об'єму завдань, що підлягають вирішенню; сформувати навички практично застосовувати загальнонаукові принципи психофізіологічного дослідження для виявлення у людини приховуваної інформації; проводити аналіз взаємозв'язку, ролі і місця пам'яті, уваги, емоцій, установок та інших психічних процесів в механізмах психофізіологічного дослідження неправдивої поведінки; вміння

розробляти зміст, методологію та проводити психофізіологічне дослідження із застосуванням поліграфу.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Компетентності загально – професійні:

загально – професійні

КЗП. 08. - вміння проводити аналіз взаємозв'язку, ролі і місця пам'яті, уваги, емоцій, установок та інших психічних процесів в механізмах психофізіологічного дослідження неправдивої поведінки;

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

-вміти аналізувати комплексні причини порушень психічного здоров'я та обґрунтовувати причини його порушень у конкретних ситуаціях;

-розуміти причини відмінностей у розповсюдженні проблем психічного здоров'я у соціуму з різними характеристиками

-проводити аналіз взаємозв'язку, ролі і місця пам'яті, уваги, емоцій, установок та інших психічних процесів в механізмах психофізіологічного дослідження неправдивої поведінки.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, що становить 3 кредита ЄКТС.

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. «Психофізіологічні засади інструментальної діагностики».

Тема 1. Методологічні засади психофізіології інструментальної діагностики неправдивої поведінки.

Тема 2. Сучасні підходи, основні принципи та порядок проведення психофізіологічних та психологічних досліджень із використанням поліграфа.

Змістовий модуль 2. «Основи методології виконання психофізіологічних досліджень із застосуванням поліграфа».

Тема 1. Основні методики проведення опитування у сфері інструментальної діагностики неправдивої поведінки.

Тема 2. Проведення аналізу і оцінки даних, зареєстрованих в ході дослідження. Ухвалення рішення та складання висновку фахівця за результатами дослідження.

Тема 3. Особливості методології проведення скринінгових досліджень із застосуванням поліграфа, методи виконання психофізіологічних досліджень із застосуванням поліграфа під час службових розслідувань.

3. Рекомендована література

Основна

1. Алексеев Л.Г. Психофизиология детекции лжи. Методология / Л.Г. Алексеев. М.: АСТР, 2011. - 108 с.
2. Безруких М.М. Психофизиология: энциклопедический словарь / М.М. Безруких, Д.А. Фарбер / Под ред. А.В. Петровского. - М.: Изд-во «ПЕРСЭ», 2006. - 128 с.
3. Данилова Н.Н. Психофизиологическая диагностика функциональных состояний / Н.Н. Данилова. - М.: Изд-во московского университета, 2002. - 192 с.
4. Журин С.И. Практика и теория использования детекторов лжи / С.И. Журин // 2-е изд. - М., 2015. - 144 с.
5. Козлов И.С. Методологические аспекты применения опроса с использованием полиграфа в практике / И.С. Козлов // Юридическая психология. - 2010. - № 3.- С. 2-6.
6. Молчанов А.Ю. Общая теория полиграфных проверок: монография / А.Ю. Молчанов, А.Ю. Бабиков. - Ярославль: Изд-во ИПК «Индиго», 2012. - 232 с.

7. Николаев А.Ю. Прикладное психофизиологическое исследование памяти как метод криминалистической диагностики / А.Ю. Николаев / Сборник материалов международной научно-практической конференции специалистов-полиграфологов органов внутренних дел. - Сочи, 2011. - С. 165-171.

8. Обухов А.Н. Теоретические и методические основы применения полиграфа : учебное пособие / А.Н. Обухов, И.П. Обухова. 3-е изд. - Домодедово: Изд-во ВИПК МВД России, 2012. - 321 с.

9. Оглоблин С.И. Инструментальная «детекция лжи»: академический курс / С.И. Оглоблин, А.Ю. Молчанов. - Ярославль: Изд-во «Нюанс», 2004. - 464 с.

10. Орлов Ю.К. Типовая методика производства судебной психофизиологической экспертизы с применением полиграфа / Ю.К. Орлов, Ю.И. Холодный. - М.: Изд-во «Аспект Пресс», 2011. - 368 с.

11. Поповичев С.В. Взаимосвязь потребности в безопасности субъекта и вероятности распознавания лжи в опросе с применением полиграфа / С.В. Поповичев. - М.: Изд-во ВИПК МВД России, 2011. – 127с.

12. Холодный Ю.И. Опрос с использованием полиграфа и его естественнонаучные основы. Полиграф в России 1993-2008. Ретроспективный сборник научных статей, посвящённый 15-летию применения полиграфа / Ю.И. Холодный. - М.: Изд-во МГТУ им. Н.Э. Баумана, 2008. - 177 с.

Холодный Ю.И. Применение полиграфа при профилактике, раскрытии и расследовании преступлений (генезис и правовые аспекты): монография / Ю.И. Холодный. - М.: Изд-во «Мир безопасности», 2000. - 160 с.

Додаткова

13. Данилова Н.Н. Психофизиология: учебник для вузов / Н.Н.

Данилова. - М.: Изд-во «Аспект Пресс», 2012. - 368 с.

14. Дубенцов М.И. Категория неопределенности в психологической науке и профессиональном самоопределении личности / М.И. Дубенцов // Современные научные исследования и инновации. Октябрь, 2011.- № 6. – С.35-41.

15. Дубровский Д.И. Обман. Философско-психологический анализ. / Д.И. Дубровский.- М.: Изд-во «Канон+» РООИ «Реабилитация», 2010. - 336с.

16. Ермаков П.Н. Индивидуальные особенности стрессорного реагирования во время психофизиологического исследования с применением полиграфа / П.Н. Ермаков, Е.В. Воробьева, Г.Г. Яцык // Российский психологический журнал. - 2016. - Т. 13.- № 2. - С.15-22.

17. Цагарелли Ю.А. Системная детекция лжи как перспектива развития полиграфных проверок / Ю.А. Цагарелли // Психологические и методологические аспекты исследований с применением полиграфа. - М.: Изд-во МАГМУ, 2012.- С. 3-12.

18. Черкасова Е.С. Социально-психологические особенности объективизации лжи субъектов будущей деятельности на основе ее детекции / Е.С. Черкасова. М.: ГЛОРИЯ, 2009. -124 с.

19. Юртаева М.Н. Когнитивно-стилевые и личностные характеристики толерантности к неопределенности / М.Н.Юртаева. – Екатеринбург: Изд-во «Цифра», 2011. - 126 с.

20. Яцык Г.Г. Значение индивидуально-типологических особенностей испытуемых при прохождении психофизиологического исследования с применением полиграфа / Г.Г. Яцык. - Ростов-на-Дону: Знак, 2015. - 96 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання залік

5. Методи діагностики успішності навчання

Поточний контроль, модульний (семестровий) контроль. Форма

поточного контролю обирається науковим керівником.